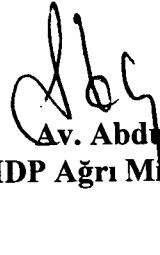

5285
10.02.2020

25378

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit Gül** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Abdullah Koç
HDP Ağrı Milletvekili

Avrupa Konseyi üyesi olan Türkiye'nin de imzacısı olduğu İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin "İşkence yasağı" başlıklı 3. ve "Ayrımcılık yasağı" başlıklı 14. Maddeleri ülke cezaevlerinde ihlal edilmektedir. Anayasa'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı 17. ve "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10. maddeleri kötü muameleyi, işkenceyi, insan onuruyla bağdaşmayan uygulamaları ve ayrımcılığı yasakladığı halde cezaevleri yönetimleri Anayasa'yı çiğnemektedirler.

"Oğlum Cahit İlboğa Tekirdağ 1 nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde yatmaktadır. Bize telefonla kimi sıkıntılar yaşadığını aktardı. Bunlardan bariz bir şekilde yaşanan da şudur; oğlum 21 Ocak'ta mahkemeye götürüldüğünde, hem gidişte hem de cezaevine geri getirildiğinde ciddi şekilde işkenceye maruz kaldığını aktarmıştır. Türkiye'de işkenceye sıfır tolerans diyen bir yönetimin bunları görmezden geldiğinin örneğidir. Sorumlular hakkında gerekli soruşturmanın yapılması için gereğini bilgilerinize arz ederim". (Nurettin İlboğa)

Yukarıdaki dilekçe; oğlunun cezaevinde işkence gördüğünü iddia eden Nurettin İlboğa tarafından TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'na yazılmıştır. Cezaevlerinde sistematik hale gelen işkence ve hak ihlallerinin bir an önce önlenmesi gerekmektedir. Hapishanelerde 457'si ağır olmak üzere 1333 hasta mahpus bulunuyor. Evrensel hukuk ilke ve standartlarına, AİHS'ye, Anayasa'ya ve kanunlara aykırı uygulamaların ve kötü muamele örneklerinin yaşandığı cezaevlerinin birkaçı aşağıdaki gibidir:

Bu cezaevleri: Tekirdağ 1 nolu F Tipi Kapalı Cezaevi, Ağrı Patnos L Tipi, Diyarbakır T Tipi, Maraş Türkoğlu 1 nolu T Tipi, İstanbul Bakırköy Kadın Cezaevi, Antep L Tipi Cezaevi, Elazığ 2 nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi, Konya Ereğli Cezaevi, Osmaniye Cezaevi...

1588

TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'na gönderilen dilekçelere göre cezaevlerindeki işkence ve kötü muamele örnekleri:

- a) Cezaevlerinde mahpuslara az yemek veriliyor, verilen yemeklerden böcek çıkıyor.
- b) Ortak kullanım alanları; banyo ve tuvaletlerin bulunduğu alanlar kamera ile izleniyor.
- c) Mahpuslara yeterince kitap verilmiyor, bazı kitaplar yasak olmadığı halde keyfi olarak mahpuslara verilmiyor.
- d) Sıcak su sadece haftada 1 saat veriliyor.
- e) Hasta mahpusların tedavileri yapılmıyor.
- f) Mahpuslara askeri nizamda ayakta durma dayatılıyor.
- g) Görüş süreleri henüz bitmeden gardiyanlar tarafından görüşmeler yarıda kesiliyor.
- h) Mahpusların hastanelere sevki sırasında; çıplak arama ve kelepçeli muayyene dayatılıyor.
- i) 24 saat boyunca kadın mahpusların kaldığı koğuşlar, erkek gardiyanlar tarafından gözetiliyor.
- j) Siyasi mahpuslar aile ve avukat görüşmelerine götürüldüğü sırada "suçu terör" yazılı kimlik taşımaya zorlanıyor.
- k) Koğuşlarda sebepsiz yere, tutuklu ve hükümlülere eziyet etmek için gece geç saatlerde aramalar yapılmaktadır.
- l) Hükümlü ve tutukluların dilekçe ve talepleri cezaevi idaresi tarafından kabul edilmemekte veya dikkate alınmamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Tekirdağ 1 nolu F Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutuklu olan Cahit İlboğa'ya uygulandığı iddia edilen işkence ve kötü muameleyle ilgili bilginiz bulunmakta mıdır?
2. Cahit İlboğa'nın maruz kaldığı ve insan onuruyla bağdaşmayan bu uygulamalara son verilmesi ve sorumlular hakkında yasal işlem yapılması için bir girişiminiz olacak mı?
3. Hasta mahpusların maruz kaldığı ihlallere son vermeyi düşünüyor musunuz ve yukarıda sayılan uygulamaların sorumluları hakkında idari ve adli soruşturma başlatılması için ne zaman girişimde bulunacaksınız?
4. Çok sayıdaki cezaevinde süregelen ve giderek yoğunlaşan sistematik hukuksuzluklar, kötü muamele ve insan onuruyla bağdaşmayan işkence iddiaları ve uygulamaları sona erdirmek ve bunların tekrar etmesini önlemek için Bakanlığınızca herhangi bir çalışma, araştırma ve inceleme yapılmış, soruşturma açılmış veya herhangi bir girişimde bulunulmuş mudur?
5. Yukarıda sayılan hukuksuzluklar ile TCK'ya göre suç oluşturan uygulama ve fiillerin sadece bir kısım tutuklu ve hükümlüye yönelmiş olması, yani işkence iddiaları ve kötü muameleye Anayasa'yla yasaklanan ayırıcılık unsurunun da eklenmesi, Bakanlığınızca bu hak ihlallerine sessiz kalınmasında bir rol oynamakta mıdır?